

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. I kor. Egy hóra. I kor. 50 HLL.
Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
MEGEDŐS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 48. szám.

Posen és Budapest.

Debreczen, szeptember 17.

A szentszék néhány év előtt a poseni lengyelek érdekében interveniált. Nyelvrendeleti ügyben ott is. Eredménytelenül. A német birodalmi kormány a szentszék iratát válasza se méltatta. A magyarországi románok, Apponyi nyelvrendelete miatt közbenjárásért fordultak a szentszékhez. Kár volt, hogy protektorok keresésében olyan messzire zarándokoltak. Van nekik protektoruk közvetlen közelségben, Budapesten s nem is titkolja, hogy Apponyi Albert grófnak hívják.

Teljesen megbízható értesülésünk van, hogy Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter már állást foglalt a tulajdon rendeletével szemben. Rosszul mondtuk. A rendeletet Tóth János államtitkár írta alá. Apponyi egy újságíró előtt tett nyilatkozatban vállalta a szolidaritást a rendelettel, a rendeletnek minden beütjével. A román főpapság első kirohánásakor a közoktatásügy vezetője nyomban rájött, hogy a rendelet szövegezője az ő intenciót félremagyarázta. A félremagyarázás szülte a második félremagyarázást: a románokét. De hát azóta idő

telt el s azóta a következő két dolgot kell elfogadnunk.

Az újságíróval szemben is szórazott volt. Vagy ő, vagy az újságíró. Amikor a magyarság szívét derítő választ az újságírónak megadta, azt hitte, hogy Justh Gyula áll előtte. Függetlenségi programmal és bankköveteléssel. A kényszerhelyzet sodorta a hazafias lendület örvényébe.

Korrigálni kell tehát a tévedést s lohasztani a román főpapság kavargó lelki állapotát. Ez rövidesen meglesz. A román elemi iskolákban román nyelven oktatják a hittant ezután is. De engedékenységét Apponyi gróf nem adja ingyen. Ki fogja jelenteni, hogy a rendeletnek hatályát föntartja a középiskolákban. Nemcsak fenntartja, de kiméletlenül végrehajtja. „Fentartom!” ezt fogja kiáltani nagyot csapva öklével a kultusz-asztalra.

És megtartja fogadását addig, amíg a középiskolai magyar hittanoktatással szemben nem terjed a román főpapság lelkiismereti szabadsága s míg a szentszék el nem határozza, hogy Magyarország belső ügyeibe újból beavatkozik. Más Posen és más Budapest.

Halotti nász.

Ira: Okolicsányi Gyula.

Elvitte az ősz. Bár az orvosok előre megjósolták élete végét és halála nem volt meglepetés, Ilusra mégis villámcsapásként hatott a hír, midőn megtudta, hogy jegyese nincs többé az élők között.

Az a szőke göndörhaju fiú, aki még csak pár hónappal ezelőtt boldogságról sutogott neki, szerelmet dobogott ki szíve, elnémult . . . örökre. Ajka lezárult, elhallgatott, a szenvedés beleült arca gödreibe. Forró, piros szája nem oszokol többé: kihűlt . . . A romboló kaszás hideg ajkainak csókja győzedelmeskedett a szerelmes jegyes csókjain.

A szivettépő halotti ének elhangzott, a fájdalom könnyforrásai kiapadtak, az utolsó gyertya is elsercent s a kedves halott ment Ment azzal a másik gyűrűvel az ujján az örök élet felé.

Ius átölelte a koporsót. Alig tudták szülei elvonszolni jegyesétől. Megesókolta a hideg ajkakat, csókolta azt a gyűrűt, amely őt azzal a halottal örökre összekötötte.

Midőn pedig a koporsót a földre leeresztették és ő utána dobta az utolsó rögöt, úgy érezte, hogy szívét tette jegyese mellé. Úgy érezte, hogy szíve nincs többé,

hogy az ott dobog a hideg hantok alatt, ott élesztgeti azt a másik, halott kihűlt szívet.

Az ég is elsiratta. Az ősz ködfátyolán keresztülpermeteztek a hideg könnycseppek s összevegyülve a gyászoló mennyasszony forró könnyeivel, reáhulottak a rögökre s megpuhitották a szeretett halott kemény földpárnáját.

A platánok zörögve hullatták déresipett leveleiket a frissen hantolt sirdombra, piros lepellel borítva el a kis keresztet, a mely a végét jelezte egy reményvirágos élet kálváriájának. A levelek betakarták a gondosan ültetett virágokat, megvédték az ősz csipős dörje ellen.

Ilus minden nap kiment a temetőbe völgegye sírjához; minden délután ott ült a kis lócán a friss halom mellett, minden nap kihozta a virágot s odatűzte a kis keresztre. Ismerte már a temetőnek minden fáját, minden sírhalmát, elolvastott már minden sírfeliratot, ott, ahol valami kedves halottjára emlékeztette, ott elzokogta panaszát, elhullatta bánatkönnyeit.

A temető madarai mindennap mint jó ismerősüket üdvözölték. Énekeltek neki vigasztalásról, boldogságról.

Igy mult az idő napról-napra, hétről-hétre, míg egyszer csak a kemény rögök el-

Tiszai ág. ev. egyházkerület ügyei

A közgyűlés utolsó napja.

Elénk érdeklődés mellett folyt le a tiszai ág. ev. egyházkerület közgyűlésének mai második napja is. A közgyűlést Szentiványi Antal világi elnök nyitotta meg, ami után áttértek a napirendre.

Először az iskolai ügyek kerültek napirendre. Az egyetemes konvent felhívta a kerületeket, hogy éber figyelemmel kísérik az 1907. évi XXVII. törvényeikk minden alkalmazását. A közgyűlés ezt elrendelte s egyszerűsített utasította az egyházmegyét, miszerint tekintettel arra, hogy az 1907. évi XXVII. törvényeikk 1910. június, illetve szeptember 30-ikával érvénybe lép, sürgősen intézkedjenek, hogy az iskolák elhelyezése, felszerelése tekintetében a törvénynek megfelelően és hogy az iskolaszékek a tanítói fizetéshez — ahol arra szükség van — az államsegélyt feltétlenül a rendes időben kérjék.

A miniszter négy gömri iskolától az államsegélyt részben megvonta, a jövőre azonban kilátásba helyezte. Az egyházkerület felhatalmazta az elnökséget, hogy az államsegély megadása ügyében járjon közbe a miniszternél.

Egyed Dávid rozsnói árvaatyától is megtagadta a miniszter államsegély folyósítását. A kerület ezt az egyházra nézve sérelmesnek találta s elhatározta, hogy

simultak, elporladtak a könnyek alatt, a hantot benőtte a fű, bemohosodott a kis kereszt, begyepesedett az út s lassanként Ilus lelkében is megfásult a bánat. Most már csak minden második nap járt a temetőbe úgy látszott, mintha lelke egyensulya némileg helyreállt volna.

Egy hideg őszi délután aztán újra szólalnak a harangok. Nagy tolongás, sirás, tömjénfüst: új lakó érkezett a temetőbe.

A halál újra felnyitotta torkát, új sirgödrott nyitottak, éppen az Ilus jegyesének sírja mellett.

A friss sirhant átgördülő rögét megzavarták a régi, — pihenő sirdomb rögöit. A két sir közötti bársonyfüves utat felnyesték az új hantnak készítői . . . A lélek is bármily csapás, bánat, éri, egyszer megnyugszik, de ha új fájdalom éri, akkor e régi is kiujul s megerősödve tépik a már hegedt sebeket, ami mindig nagyobb fájdalommal jár, mint az első.

Ilus végig nézte az új temetést, szívében kiujult a régi bánat, fölengedtek s elhullottak azok a régi könnyek, amelyeket megkövesedve rakott a bánat lelke fenekére s amelyek annál az első temetésnél nem jöttek szeméire.

Egy menyasszonyt temettek szomszédságába völgegyének. Annak a fekete haj,

KALAP feltűnő szép választékban
:: Frank Testvéreknel.

kérni fogja a minisztert rendelte visszavonására.

A Rókus-iskola ügyében a kerület felhívta az elnökséget, hogy vagy az államotitását eszközölje ki a miniszternél vagy pedig az államsegély megadásáért folyamodjék. A szeptestófalui lelkész-tanítói állás kettéválasztását elrendelték.

Mayer Endre eperjesi teológiai tanár a teológia évi jelentését terjesztette elő. Ezzel kapcsolatban utasították a kollégiumi választmányt, hogy a zeneképzés ügyében forduljon az egyetemes teológiai bizottsághoz.

Szlovik Mátás dr. az eperjesi teológiai otthon anyagi állapotát ismertette. A püspöknek és a miniszternek köszönetet mond a támogatásért. A kerület felhívta a módosabb hivatásokat és az espereseket az otthon költségvetés szerű segélyezésére.

Hosszabb vitát idézett elő a középiskolákban levő vallásnevelési módszer. A tantervben ugyanis nincs elegendő óra arra, hogy az előírt tananyagot elvégezhessek, illetve, hogy a hitoktatók azt a maga egészében taníthassák. Az indítvány egyhangúlag elfogadták.

Több kisebb ügyet intéztek még ezeken kívül a délelőtti folyamán.

Délben banket volt az állomás éttermében.

Apponyi a királynál.

Közös bank készpénzfi etéssel.

Wekerle megint Bécsbe ment.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma éjjel ismét Bécsbe utazik, a hol ez alkalommal három napot szándékozik tölteni. Tanácskozni fog a közös és az osztrák miniszterekkel és kihallgatásra megy a királyhoz is. A politikai világban azt beszélik, hogy most döntő események fognak bekövetkezni, mert Wekerle — miután idehaza megállapodott miniszter-társaival — most már kívánni fogja, hogy a helyzet véglegesen tisztáztassék. Kívánni fogja a hadügyi követelések olyan mérséklését, hogy a közös költ-

semmel szembe álljon az új szíri mellett és nagy, fekete szemével néz maga elé. Mintha belátta volna abba a mély gödörbe, mely boldogságát elnyelte.

Ilus féltékeny volt az új halottra, féltette jegyesét attól a menyasszonytól, melyet csak egy keskeny földrengés választott el a vőlegényétől. Félt, hogy talán az a két szerelemben megszakadt, kihűlt szív majd egymásra talál ott lenn a száj, élő szíve egészen egyedül marad, teljesen árva lesz.

Lasankint ebbe is beletörődött. Minél többször látta a szomszéd sir látogatóját, annál hosszabb ideig feledte rajta tekintetét, annál erősebben nézett bele abba a mélyen ülő fekete szemekbe. S az a fekete szem viszonzta a tekintetét.

Egy délután igen erősen megeredt az eső, a közös sors egy fedél alá hajtotta őket.

Sokáig hallgattak. Egykedvűen néztek ki a zuhogó esőbe. Nem mertek egymásra nézni. Végre a fiu megszólalt csöndesen, anélkül, hogy a leány felé nézett volna:

— Csunya idő.

Ilus fölzökkent gondolataiból. Mindketten föltekintve, egymás szemébe néztek. Mind a kettőjük szívet valami melegség futotta át. Valami közös részvét, valami kölcsönös szimpáthia volt ezekben a tekintetekben.

A fiu hirtelen elhatározással Ilushoz lépett s kezét nyujtva megmondotta nevét.

— Maga is Sándor? — kérde Ilus.

— Az én szegény vőlegényemet is így hívták.

segvetés a delegációban vállalhassa és kívánni fogja a katonai és gazdasági kérdések olyan megoldását, a mely alapján a válságból való kibontakozás lehetséges legyen. Ez a kormánykörökből eredő hír azonban annyira általánosságban mozog, hogy nem tűnik ki belőle, milyen katonai és gazdasági engedményekről van szó? Pedig különösen a gazdasági kérdések megoldásának dolga érdekli a politikai világot, mert idetartozik a bankkérdés is, melyet Wekerle nagy igyekezettel próbál elsikkasztani. A készpénz-főveléssel akarja a bankszabadságnak 1917-ig való meghosszabbítását kiereszokolni, amire azonban a függetlenségi párt nem lesz semmi körülmények között sem hajlandó. A Wekerle-Andrássy-féle állandó jellegű kibontakozási terv mindinkább háttérbe szorul, s tekintve a királynak azt az álláspontját, hogy a paktum végre hajtását, tehát a választó reform megvalósítását követeli, a Kossuth-féle ideiglenes megoldási módnak több reménye lehet. Természetesen nagy kérdés, hogy milyen eredménnyel végződik a holnap ismét megkezdődő közös miniszteri tanácskozások, amelyről a félhivatalos jelentések azt mondják, hogy a hadiköltségek redukcióját illetőleg megvan a megegyezés reménye, mert csak abban az esetben lehet szó egyáltalában kibontakozásról, ha a közös költségvetést a többség elfogadhatónak találja.

Wekerle Bécsben.

A félhivatalos Bud. Tud. jelenti: Wekerle Sándor miniszterelnök ma éjjel tíz órakor Bécsbe utazik, hogy a holnap délelőtti tizenegy órakor kezdődő folytatlagos közös miniszteri értekezleten részt vegyen. A miniszterelnök bécsi tartózkodása három napra van tervben.

A miniszterelnök előreláthatólag hétfőn este tér ismét vissza Budapestre és kedden tartják meg azt a döntő minisztertanácsot, amelyben a kormány végle-

— Az én menyasszonyom is Ilonka volt — felelte az ifju.

— Milyen furcsa — mondá Ilus és ajkait mosolyra huzta — hisz akkor a gyűrűbe . . .

Nem merte tovább mondani, megjédt, hogy talán már így is sokat mondott.

De a fiu bátorította:

— No, csak mondja ki, ugy-e azt akarta mondani, hogy a gyűrűben is azok a nevek vannak? Igen. Az anyómban Ilona név van.

Lehuzta ujjáról a karika-gyűrűt s oda nyujtotta Ilusnak.

— Az anyómba pedig Sándor.

— Nem hiszem — kötekedett az ifju.

— Nézze! Itt van — szólta Ilus és át nyujtotta a gyűrűjét.

— Milyen érdekes!

Kezükben tartották az egymás gyűrűjét és hallgattak. Nem mertek egymás szemébe nézni; pedig, ha néztek volna, úgy láthaták volna az egymás szemében megjelent könnyesepeket, észrevehették volna, mint törölték le a gyűrűről mindketten a reá hulló könnyeket.

A nevek egyeztek a gyűrűkben, csak a dátumokat kellett kijavítani s a gyűrűk egy szép napon gazdát cseréltek. S bár Ilus boldognak látszott, lelkiismerete nem hagyta nyugodni.

Néhányszor még kimentek a temetőbe együtt karöltve, csevegve, meglátogatták a földben pihenő jegyeseket. De beközzöntött a

ges határozatot fog hozni követendő eljárását illetőleg. Ez pedig minden valószínűség szerint a kormány lemondásának elhatározása lesz, mert alig van remény arra, hogy a királylyal és az egymással szemben álló miniszterek között a szolidaritás ismét helyreálljon.

Apponyi a királynál.

Bécsből táviratozzák: Apponyi Albert gróf kultuszminiszter ma egyórás kihallgatáson volt a királynál. Bár a félhivatalos jelentések azt hangsúlyozták, hogy Apponyi csupán a kongrua rendezése és más reszort-ügyek miatt járt a királynál, nagyon természetesen, hogy a király tőle, mint a függetlenségi párt egyik vezéréből, a politikai helyzetre vonatkozólag is kért információkat. Éppen ezért a politikai világban igen nagy jelentőséget tulajdonítanak gróf Apponyi mai audienciájának, amelynek eredménye csak Wekerle legközelebbi kihallgatása után fog kiderülni.

Félhivatalosan Apponyi audienciájáról ezt a kommunikét adták ki: Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter ma reggel Bécsbe érkezett és a magyar házban szállt meg. A miniszter délelőtti 11 órakor jelent meg a felségénél kihallgatáson, hogy tárcájával összefüggő kérdésekről jelentést tegyen. (Bud. Tud.)

Aehrenthal és Bienert audienciája.

A válság és vele kapcsolatban a közös költségvetés tárgyában, mint már jeleztük, tegnap Bienert osztrák miniszterelnököt is fogadta a király és ugyanebben a tárgyban Aehrenthal gróf közös külügyminiszter is megjelent az uralkodó előtt. Bécsben tehát a legnagyobb erővel folyik az akció és szinte kétségtelen, hogy Wekerle, aki maga is közösbankos lévén, inkább hajlik az osztrák állásponthoz, nem fogja tudni megvédelmezni a magyar érdekeket.

hideg, hó lepte be a temetőt . . . A múltnak csak emléke maradt.

Egy téli hóviharos éjszakán Ilus szokatlanul sokat foglalkozott emlékeivel. Előszedte régi jegyesének leveleit, apró, száraz virágait. Hullottak a könnyei záporként.

Le volt már vetkőzve, ágya szélén ült. Egyszer csak elsötétült előtte a szoba s lidércfények kezdtek előtte táncolni. Majd hirtelen szokatlan fényességet látott, harangzúgás, énekszó ütötte meg a fülét. A temetőben van. Megnyílik a föld . . . Egy sírból kilép egy lebontott haju szőke leány, reá hajol a mellette levő sírdombra, mely szintén fölnyílik érintésére s kilép belőle egy ifju, szőke, göndör haját gondosan igazítja el fehér kezeivel, melyen megcsillan a gyűrű, az ő gyűrűje.

A két jegyes egymáshoz közeledik s lehuzva mindketten a gyűrűket, kicserélik, megcsókolják egymást . . . Eltűnnek.

Ilus sikoltva ugrott fel ágyáról föl tépi az ablakokat és rohan . . . rohan kegyetlen futással a temetőbe.

Zilált haját és hálóköntösének szárnyait cibálja, lobogtatja a hideg decemberi szél, meztelen lábait alatt sir, csikorog a hó. És ő fut egyenesen a temetőbe. Arcát belefurva a magas hóba, ordítja fájdalmában ezt a két szót:

— Bocsáss meg . . . Bocsáss meg . . . Reggel újra jegyese lett a régi vőlegényének, aki megirigyelte az élők boldogságát.

A színtársulat névsora a színházi bizottság előtt.

Harc a páholy bérletért.

Az első előadás szeptember 29-én.

A színházi bizottság ma délután tartotta a nyári szünet után első ülését. Az ülés meglehetősen simán folyt le, a bizottság tudomásul vette a színtársulat betérjesztett né sorát és tudomásul vette, hogy Zilahy szeptember 29-én fogja megtartani a megnyitó előadást, mely egyszersmind diszeladás lesz az ORLE. kongresszusának tiszteletére.

Az ülés jellemző momentumát velt Oláh Károly tanácsnok jelentése arról, hogy a páholybérletekért valóságos tülekedés folyik és így az igényeket távolról sem lehet kielégíteni.

Az ülésről szóló tudósításunk itt következik:

Az ülésen Kovács József polgármester elnökölt. Jelen voltak Márk Endre, Komlóssy Dezső, Oláh Károly tanácsnok, Kernhoffer József, Tüdös János dr., Zádor Lajos, Fejér Ferenc dr., Komlóssy Arthur, Szilágyi Imre, Irmay Béla h. igazgató, Tóth István és Tóth Emil dr. a bizottság jegyzője.

Az ülés megnyitása után Tóth Emil dr. jegyző felolvasta a múlt ülés jegyzőkönyvét, Oláh Károly tanácsnok bejelentette, hogy a színházi batorok pályázatát Tonett testvérek budapesti cég nyerte el, mely egy havi halasztást kért és kapott a batorok szállítására. Azonkívül a nyáron többféle renoválás történt a színházban. Bejelentette továbbá, hogy a páholy törzskönyvelő bizottság előtt több kérvény van páholybérlek vagy bérelni szándékozók részéről. Ezért szükség van a páholyok törzskönyvének renoválására.

Ezután Tóth Emil dr. felolvasta Zilahy Gyula jelentését a társulat tagjai között beállított változásokról. Ternyei Lajos helyett Mártonffy Róbertet szerződtette az aradi színházról, Békés Gyula helyét Győre Lajos fogja betölteni, Lukács Juliska helyett Szilágyi Berta drámai anvát szerződtette Szabadkáról. Ezen kívül Rózsa Lili is a társulat kötelékében marad, végül felolvasta a jegyző a társulat névsorát.

Márk Endre megkérdi, van-e garancia arra, hogy az előleges jelentésben kitüntetett 24 tagu zenekar létszáma tényleg meg lesz. Mert ha papíron meg van a 24 tagu zenekar, kívánatos, hogy az utolsó előadásig is meg legyen a 24 tagu zenekar.

Irmay Béla kijelenti, hogy a direktió 24 zenészt szerződtetett, így tehát tőle telhetőleg biztosítja az igazgatóság a zenekar teljesességét. Különbben kijelenti, hogy amikor csak fenakadás fog történni a zenekarban, azt be fogják jelenteni a színügyi bizottságnak.

Fejér Ferenc dr. javasolja, fejezze ki azon óhaját a bizottság, hogy a műsorban ne az operett dominájon, mint a múlt szezonban, hanem vegyék fel a műsorba a többi műfajokat is.

Márk Endre kijelenti, hogy ilyen határozata már van a bizottságnak.

A színházi bizottság Fejér dr. javaslatához képest, figyelmébe ajánlja az igazgatónak, hogy a műfajok a megfelelő arányban szerepeljenek.

Irmay Béla titkár bejelent, hogy a szezon 29-én kezd meg a társulat az ORLE. Közgyűlésének tiszteletére tartandó diszeladással, amikor a Tanítónő-t adják elő bérletszűnetben. Szeptember 30-án kezdik a bérletes előadásokat.

A bizottság a bejelentéseket tudomásul vette.

Komlóssy Artur szövé teszi, hogy minden évben sok panasz volt a bűz miatt a színházi csarnokban. Ezen segíteni kell. Az ülés öt óra után ért véget.

Naptárt, nagy terjedelmű irodalmi részt, Debreczen és Hajdúvármegye teljes cím-tárát és sok képet tartalmazó ajándékot kap minden előfizetőnk. 340 oldal teljesen ingyen.

A jó professzor.

*

Sajátságos felfogás alakult ki idők során a professzori minőségről. Sok tanár van a középiskolában, a kinek az a felfogása, hogy nem az a jó professzor, aki jól tanít, hanem az, aki sokat buk-tat. Ennek következtében a noteszszébe, mely minden pedagógiai tudományának a foglalata, szivesebben írja be a rossz, mint a jó kalkulust és szivesen akadályozza meg a tanuló előmenetelét.

Hogy ennek nyomán kétségbe-esés jár, abban bizonyára senki sem fog kételkedni. Kiben bizzon egy tanuló, ha nem a professzorában s a professzor igazságos voltában? S van-e nagyobb, keservebb, lesújtóbb csalódás, mint az, ha a gyermek a tanárban csalódik? Csak egy, egyetlen csalódás van, mely ennél kétségbeesőbb: ha a gyermek a szüleiben csalódik. De ez sokkal ritkábban fordul elő.

A korai kétségbeesés, az iskola megutálása, a gyermekifjak öngyilkossága, az érettségi tragédiák egész sorzata mind erre a végzetes felfogásra vezethetők vissza.

A tanuló ki van szolgáltatva a professzornak testetül-lelekestül. Az igazgatóknak nincs módjuk ellenőrizni a professzor igazságos voltát. A büro működik, de természetesen csak bürokratikus szellemben. A minisztériumokban pedig mit tudnak arról, hogy mik történnek az egyes tantermekben?

Ezzel szemben ösmerünk professzort, akinek nincs is notesze. Oly eleven kon-taktusban van növendékeivel, hogy nincs szüksége semmiféle külön jegyzetekre. Tisztában van az egyes tanulók kvalitásával és így osztályozza is őket. Ezek az ideális professzorok. De sajnos, igen ritkák.

Most pedig ahhoz a csapáshoz, amelyet a tanulásra nézve rossz professzor jelent, még egy csapás járult: a rossz miniszteri biztos.

A kormány elküldi egy bizalmas emberét az érettségi vizsgálatra. Nem nézi, hogy ért-e hozzá; nem azt sem, hogy véletlenségből talán megtévelyodott. Ráuszítja a tanulókra, mint a fenevadat s ha akármennyi pusztítást visz is véghez a tanulók közt, ezzel nem törődik.

Ime, Alsókubinban mi történt? Ott a pótérettségi vizsgálaton huszonöt tanuló közül huszonnégy megbukott. A reggeli lapok már regisztrálják ezt a szörnyűség-tényt.

Kérdezzük, hogy milyen tanárok azok, akik úgy tanítanak, hogy huszonöt tanuló közül huszonnégy meg-

bukik? Már az is szörnyűség, hogy huszonöt szerencsétlen tanuló került pótérettségre. Igazán: Alsó-Kubinban csunyán funkcionálhat a notesz. Nem tudjuk, hogy e huszonöt tanuló hány százalékát képezte az első érettségre jelentkezőknek, de huszonöt pótérettsé-giző egy iskolában oly hajmeresztő anomáliát jelent, hogy érdemes volna a kultusz-kormány külön figyelmére.

Azonban a szerencsétlenséget fo-koztá az, hogy a kormány leküldte Jóna János miniszteri biztost a pót-érettségre. Ez minden kalkulust rosszra változtatott s mint a bárányok közé be-szabadult fenevad, széttépte a legszebb reményeket.

Kíváncsiak vagyunk, hogy a kul-tuszkormány miképpen fog viselkedni ezzel az iskolával és ezzel a miniszteri biztossal szemben.

Mert ha ez a gazdálkodás így fo-lyik tovább, akkor nemcsak a tanulók esnek majd kétségbe, hanem az ország minden intelligens embere is. És ki fog derülni, hogy az iskolai rendszer-nél nagyobb csapás ebben az országban nincs.

Irodalom.

— Zempléni Árpád pályaműve.

Zempléni Árpád, a Petőfi társaság titkára, aki Debreczenben végezte tanulmányait és kezdte írói pályafutását, most bocsátotta közre „A kalapács” című elbeszélő költeményét, amelyet a M. T. Akadémia a Ná-dasdy-díjjal jutalmazott. „A kalapács”-ban egy skandináv mithosz van feldolgozva, úgy hogy belévegyül a finnek ősi hitvilága is. Az érdekes tárgy és művészi előadásu költeményt nagy dicsérettel halmozták el az akadémiai bírálók és a sajtó is meleg elismeréssel fogadta. Zempléni debreceni tisztelői is bizonyára élvezettel fogják olvasni e költői elbeszélést, amely a szerző-nél (Budapest, Bástya-u. 11. sz.) egy koronáért kapható.

A Nyugat. Az egyetlen modern irodalmi és kritikai szemle az Ignótv Os-váth, Ernő s Fenyő Miksa szerkesztésében hetenként megjelenő Nyugat, melynek minden száma elsőrangú irodalmi érdekességgel. A Nyugat irányában s hangjában a mai irodalmi törekvések leghűbb kifejezője, érdekes szépirodalmi tartalma mellett gazdag kritikai rovatokkal rendelkezik, melyben komoly méltatásra talál minden irodalmi kérdés. Most megjelent 18 ik számának, mely a szeptemberi második füzet — a következő rendkívül érdekes tartalma van: Kéri Pál: Egy magyar író a XX. századból, Cholnoky Viktor: Babits Mihály: Vers, Móricz Zsigmond: Tragédia (Novella), Lengyel Géza: A velen-csei tárlatról, Füst Milán: Versek, Kosztolányi Dezső: Rilko, Pásztor Árpád: Vers, Kádár Endre: Szív (Novella), Broszlovsky Ernő: Az ember függvény, F. Kafka Margit: Lessnay Anna: Hazajáró versek, Gellért Oszkár: Versek. — A Figyelő kritikai rovat tartalma: R. Auornheimer: Boldog mátkaság, (Lengyel Menyhért) Felfedezték az északi sarkot, (Karinthy Frigyes) Pásztor Árpád: Tengeren, tengeren tul, (Hegedűs Gyula) Az illatok filozófiája (Babits Mihály) A repülőgép körül (Broszlovsky Ernő).

„A Nyugat” előfizetési ára félévre 10 korona, egész évre 20 korona. Mutatvány-számokat szivesen küld a kiadóhivatal: Budapest, VIII. Rákóczy-ut 9. II. 7.

Valódi angol és hazai gyártmányu gyapjuszövet

különlegességek óriási választékban megérkeztek
WEISZ ADOLF posztó és gyapjuszövet ke-
reskedésében,
DEBRECZEN, Kossuth u. 1. — Szigorú szabott árak

Rémes gyilkosság kora reggel.

Egy börtönviselt ember merénylete.

Késelés a Honvéd-utcában.

Kora reggel, amikor még csak a jókor kelők lepik el az utcákat, egy rémes gyilkosságnak híre tartotta izgatottságban a Honvéd-utca közelében lakókat. Az éjjeli mulatozástól kikerülő alakoknak nagy csődületére, ugyszólván az emberek szemükláttára történt, hogy egy rovott multu fiakkere, a szesz mámorától elvakultan, szíven szurt egy könnyelmű, ugyancsak részegeskedő legényembert, aki a hatalmas szurás következtében összeesett s ott a helyszínen meg is halt. A gyilkosság híre s a revolver durranás nagy közönséget vitt oda. Nagyon sok szemtanuja van a gyilkos merényletnek s talán ez a legnagyobb baj az eredeti tényállás megállapítása okából, mert mindenki másképpen adja elő azt, hogy mit történt a késelés.

A tény az, hogy ma reggel kevéssel hét óra után, a Honvéd-utca 10 szám alatti ház előtt Olajos Károly 45 éves rovott multu fiakkere késével két szurást ejtett Deák Gábor 22 éves korcsmai legényen, aki a késszurások után még egy pár lépésnyire elfutott, de aztán elhagyta ereje, összeesett és meghalt. A gyilkosságról, amely a mai nap szenzációját képezi, az alábbi részletekkel számol be tudósítónk:

A hajnali korcsmázás után.

Ma reggel hat óra után Olajos Károly 45 éves fiakkere lovát elvitte a Mester-utcában lakó Borsos Imre kovácshoz, hogy patkót veressen a lóra. Mielőtt azonban a kovács elvégezhetné volna dolgát, Olajos áthívta Borsost egy közeli korcsmába, hogy igyanak meg egy pár pohár bort. A kovács el is ment Olajossal egy Mester-utcai korcsmába, ahol már éjjeli mulatozásának végén állott Deák Gábor és nagy társaság között régi virtuskodásaival dicsekedett.

— Engem nem merne senki sem meg-támadni — mondta, — mert az alaposan pörül járna. Ki is vette revolverét s azzal fenyegetődött, hogy aki hozzá nyulna, menten agyonlövi.

Ebbe a társaságba került Olajos Károly és a két ember csakhamar összebarátkozott.

— Hová megy maga? — kérdezte Olajostól Deák.

— A lovat akarom megpatkoltatni.

— Sohse menjen maga a kovácshoz. Fogadjunk félliter borba, hogy én jobban megpatkolom a lovat, mint akármilyen kovács — ajánlkozott Deák. Még ki is pucolom a kocsi. A fogadás megtörtént s a két, alaposan beborozott ember, mint legjobb cimborák mentek a Timár-utcai kovács-műhely fele.

A Timár-utcai kovácsnál.

A Faragó-féle korcsmából elindult a társaság a Timár-utca fele. Deák és Olajos mellett ott volt a 84-es számú bérkocsis és Borsos Imre.

Alig értek azonban a kovács műhely elé, megjelent Fekete Antal bérkocsitulajdonos, Olajos gazdája s miután látta, hogy alkalmazottja be van csipve, elvette tőle a lovat és hazavitte. A részeg emberek eközben folyton veszekedtek s Deák azt hangoztatta, hogy ő állja a fogadást és megakarja patkolni a lovat.

— Hát patkold meg! — biztatta társát Olajos.

— De nincs itt a ló, elvitték. Végre is elhatározták, hogy e'mennek a lovat megkeresni s tántorgó lépéssel karonfogva, elindultak a Honvéd-utca irányába.

Az első összeszólközés.

Jó ideig elbandukoltak a Honvéd utcán s a szóváltás közöttük csakhamar civakodássá fajult. Deák Gábor egyre a lovat akarta patkolni és követelődött.

— Mit bolonditsz engem te gazember — kiabált rá Olajosra, hiszen életedben sem volt lovad.

— Erre Olajos meglökte társát, mire Deák öklével az arcába ütött a tántorgó Olajosnak.

— Na ezért meghalsz — fenyegette meg Deákot, csak gyere el a lakásomra.

Deák erre még egyszer neki rugott Olajosnak, aki a részeg embereket jellemző hirtelen dühvel előrántotta élesre fent kését és neki támadt a fiatal legénynek.

Deák, látta a veszedelmet, futásnak eredt, Olajos pedig mindenütt utánna.

Ekkor már a Bethlen-utca sarkán voltak és megindult egy nagy hajsza, vissza felé a Honvéd-utcaig.

A gyilkosság.

A Honvéd-utca sarkán Olajos utólérte Deákot, akit torkon ragadott és fojtogadni kezdte. Deák erre kirántotta zsebéből a revolvert s a fegyver agyával támadójának homlokára ütött. Ez aztán megfosztotta Olajost minden józan gondolkodásától. Előkerítette a zsebében levő éles kést s azt markolatig a Deák mellébe döfte, mi által az ereket elmetesztette.

A rettentő szurás után kezdődött meg csak az igazi, izgalmas hajsza. Deák ugyanis, aki erős, robusztus ember volt, nem is érezte, hogy meg van szurva és a Bethlen-utca felé futott. Ott visszafordult és revolverével kétszer Olajos felé lött, de a golyók nem találtak.

A lövés után Olajos káromkodni is kezdett.

— Te zsvány, hát nem volt elég az a szurás?! — kiáltott Deák fele és a legény után futott. De a Kertész és Görbe utcákon át, félkörben kijutott megint a Honvéd-utca elejére. De már akkor elhagyta ereje. A tizedik számú háznál már sötétség borult a szemére s két kezével a ház falát fogta.

— Fogsz még löni kutya? kiabált rá néhány lépésnyire Olajos és kését oda hajtotta Deák nyaka felé, de az nem okozott sebet.

Mindez néhány pillanat alatt történt. Deák egyszerre szédülni kezdett, a mellé-

hez kapott, ahonnan magos sugárban jött ki a vér.

— Jaj maghalok — nyöszörögte. Újból odanyomta a hátát a falhoz, azonban ereje elhagyta s holtan terült el a földön.

Amikor a gyilkos látta, hogy Deák összeesett és meghalt, csakhamar kijózanodott és futásnak eredt a Péterfia fele. Akkorra azonban már körülálta a halottat egy sereg ember, akik ugyszólván szemtanúi voltak a merényletnek.

— Fogják el a gyilkost! kiáltott vagy tíz ember, Olajos pedig a Péterfia felé, egyenesen a 90-es számú rendőr karjaiba futott, aki megkötözte a gyilkosnak kezét s egyelőre visszavitte a helyszínére.

Megindult a vizsgálat.

A gyilkosság híre csakhamar az egész negyedben eljutott s hatalmas néptömeg keletkezett a holttest körül, amely másfél óráig feküdt ott letakarva a ház előtt.

A nyomban értesített rendőrség és mentők kivonultak a véres eset helyére, ahol Balkányi Ede dr. a vértócsában fekvő Deák Gábort megvizsgálta s konstataálta a halálát.

A rendőrség részéről Komlóssy Pál dr. kapitány jelent meg a Honvéd-utcán s jegyzőkönyvet vett fel az esetről. Majd Deák holttestét beszállította a közokozásba.

Későbbben az ügyészség részéről megjelent Gáthy Bálint dr. kir. ügyész, Tóby István vizsgálóbíróval s helyszíni szemlét tartottak. Komlóssy Pál tb. kapitány azonnal letartóztatta a gyilkost s bekisérték a büntügyi osztályra.

A gyilkos kihallgatása.

A gyilkost, Olajos Károlyt, már kilenc óra után ki is hallgatta Mile Pál tb. rendőrkapitány. A vallomást tagadással kezdte. Azt hangoztatta, hogy ő önvédelemből követte el tettét. Későbbben azonban, amikor Mile Pál parancsára elmondta az esetet, már az előadásából kiviláglott, hogy Olajos előre megfontolt szándékkal követte el tettét.

— Maga a zsebében hordta a kést? — kérdezte Mile Pál.

— Igen, — vallotta be Olajos s aztán elmondta, hogy azért szurta mellbe Deákot, mert az revolverének agyával halántékon ütötte. A gyilkos homlokán tényleg látszott is valami jelentéktelen ütésnek nyoma.

Olajos Károly bünel.

A gyilkos merénylet, Olajos Károly, mint a mai kihallgatáson kitűnt, egy roppant veszedelmes, többszörösen büntetett előéletű ember. Olajos Károly 1891-ben halt okozó súlyos testisértés büntetéseért két évet ült már a debreceni ügyészségi fogházban. Érdekesebb és jellemző, hogy a gyilkosság előtt való napon, valami apró kihágásért egy napi elzárásra büntette a rendőrség. Tegnap délután tizenkét órakor telt le Olajos büntetése s akkor elhagyta a rendőrség celláját. Egész éjszaka kis vendéglőben dorbézolt s reggel követte el a gyilkosságot. Olajost ma délután öt órakor a rendőrségről átkisérték az ügyészségi fogházba.

Boncolás a kórházban.

A szerencsétlen Deák Gábort, aki Deák Gábor debreceni korcsmáros fia, ma délután boncolták föl a kórházban. Horváth dr. és

Rendelésszerűen szabott és dolgozott férfi öltönyök csakis KENDE IGNÁCZ
férfi szabó cégnél kaphatók. Olcsó szabott árak. DEBRECEN, Placz-u. 55. Hungária
kávéház épületében.

Gálbory dr. törvényszéki orvosok, akik megállapították, hogy a szerencsétlen a szurás után még körülbelül tizenöt percig élt. A gyilkos kése a baloldali második borda között fölülről hatolt Deák Gábor mellébe s az ereket elmeteszte s ez okozta a halálát.

Naptárt, nagy terjedelmű irodalmi részt, Debreczen és Hajdúvármegye teljes cím-tárát és sok képet tartalmazó ajándékot kap minden előfizetőnk. 340 oldal teljesen ingyen.

A déli sarok.

Leültünk. Weisz Z. barátomnak nem jutott szék.
— Nincs széke? kérdezte Cook Frigyes dr. szellemesen. — Köpjön egyet és üljön rá — folytatta tovább szellemesen. — De nagyot köpjön, mert nem látszik meg a hóban, folytatta sokkal szellemesebben.

— Machma? (Ezt már Peary kérdezte.)

— Helyes, helyes, osszamár!

— Ha marha akarja — mondtam ilyen hang-sulyozással, de azt értettem: hamar, ha akarja.

Játszottunk. Nyertem, örültül nyertem. A zsebemben volt már körülbelül száz font sterling, hatvan hamis rubel, tíz para és egy parach. Igaz, hogy ez nem a zsebemben volt, hanem a hátam megett kibicelt.

— Köszönöm a játékot uraim, mondtam magyar rövidséggel. Pénzük már nincs. A játéknak, hogy úgy mondjam, nincs teteje.

— Hogy ne mondja úgy. Van még valamim — és ezzel kivett egy sárga láncot, amit Bódogh Zsigmond ezzel a tömörséggel vezetne be a végrehajtási jegyzőkönyvbe:

Egy állítólag arany lánc: értéke 26 fillér.

— Ki korán kel, aranyat lel — mondtam.

— Csak nem azt akarja mondani ezzel, hogy én későn szoktam felkelni! Csak nem arra céloz, hogy nem mind arany, ami fénylik?

— Ugy van: nem mind arany, ami fénylik — ismételttem e, kissé a jelen körülmények között relativ becsü aranyigazságot.

— Hát jól van. De te Peary játszol tovább?

— Játszom, de nem ebbe a láncba.

— Hát mibe?

— Abba, hogy ki fedezte fel a déli sarkot? Aki nagyobbát emel, az felfedezte a déli sarkot, aki kisebbet emel, az csaló.

— Európai szokásaink szerint az szokott rendezés csaló, aki nagyobbát emelt — mondtam Weisz Z. szellemesen. (Kérem szépen, ne gondolják azt, hogy ezek a szellemesen szavak csak úgy állnak itt, mint a dinnye a fűrészpörban. Kérem, ez a szellemesen szó megbecsülhetetlen utmutató a szellemességek felfedezésében.)

— Distingváljuk uraim — mondtam distingváltságos elököléséggel. A déli sarkot én fedeztem fel és ahhoz az uraknak semmi közük. Hogy úgy mondjam: kuss!

Hideg előkelőségem és frappáns finomságom megtette a hatást Cook és Peary urak behuzták a sarkukat, vagy hogy stilszerűbb kifejezéssel éljek: a délisarkukat.

— Igen ám, de most mit csináljuk, mibe játszunk?

— Tudják mit: játszának abba, hogy az északi sarkot melyikjük fedezte fel — mondtam elvágva ezt a nagy gordiusi csomót, vagy ahogy Weisz von Z. barátom megjegyezte: (szellemesen) gordiusi nagy csomót. — Elvégre a világnak, a kutya emberiségnek, vagy az emberiség kutyáinak egész mindegy, hogy a felfedezés után melyik sarkon felelnek azok a virágok, amelyeket az emberiség nem ismert eddig, az északi vagy a déli sarkon. — gyűrtem őket tovább (szellemesen).

— Rendben van, emelj.

Emeltek. Peary telemelkedett a székről és tők tetest emelt.

— Ezt a rossz emelést kártya nélkül is elintézhettem volna — mondtam bosszusan.

— Cook telemelkedett a helyzet magaslatára és felemelt fölvel tők diasztót emelt.

— Nem gílt, nem gílt — ezt ismerted.

— Helyes, emelek még egyszer.

— És olyan szerencsése volt, hogy tők filkót emelt.

— Győztél — mondtam Peary bosszusan (szellemesen), tied a nagyobbik sarok — folytatta a Weisz Z.-tól tanult cigányos kiejtéssel.

(Most ezek hazamennek Amerikába veszekedni.)

elmondják egymást csalónak, hasbeszélőnek, forfresszernek, a gesztenyés kofánál kirakatrendezőnek stb. stb. Én pedig talán nagyobb türelmetlenséggel, mint Önök olvasóhivatalnokaim, várom a további leírást, amely felfedező utamról számol be az éjjeli sarkon.)

Lais.

Buskomorság miatt a halálba.

—
Eltűnt szobaleány.

—
Ujból a marólug.

Ha az uri kisasszony buskomor, vagy egg szomoruan végződő flirt után a melankóli vesz erőt rajta, a szentimentális könyvekben felejté bánatát és az érzékeny törtériknek sorai mellett sirja el keserves könnyeit. Rózsa Anna 18 éves debreczeni leány, az általános fogalmak szerint nem tartozott az uri kisasszonyok sorába, a szerencsétlen teremtés tehát az ő titkos bánatára, megmagyarázhatatlan melankóliájára egészen más orvosságot keresett és talált is magának.

A marólug, ez a sűrűn elforduló, szomorú ezer fűződik, sejnös, szorosan a szobaleányok tragikus esetei mellé és a fiatal, alig 18 éves Rózsa Anna is ezt az örökre elnémitő orvosságot választotta. A szobaleányt, nem tudni miért, hetek óta a buskomorság bántotta. Nem volt boldogtalan szerelmes és napok óta szótlanul járt-kelt a házban, ahol szolgált. Ma reggel végre nem bírta el már az ő titkos bánatát, marólugot ivott s a mérges folyadék meg is szabadította a szobaleányt attól az élettől, amelyet, nem tudni miért, annyira nem szeretette.

Rózsa Anna a Sastakert. I. járás 24. szám alatt levő nyaralóban Kondor Zsigmond törv. bírónál szolgált. A gazdája megvolt vele elégedve. Pontosan elvégezte mindig a teendőit. Am Rózsa Anna mégis sokat panaszkodott a sorsa miatt. Valami nagyon bántotta, amit azonban senkinek sem árult el.

Buskomorsága, szótalansága már régen sejtette, hogy Rózsa Anna nem találja örömet az életben. Gyakran mélyen elgondolkozott s valószínűleg ilyenkor határozta el magát arra, hogy véget vet az életének.

Ma a reggeli órákban végrehajtotta tettét. Marólugot ivott. A gyilkos folyadék olyan súlyos sérüléseket okozott, hogy egy félóra alatt kiszenvedett.

Rózsa Anna holttestét beszállították a kózkórházba.

Megbízható ozimtar csakis a Debreczeni Független Újság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőknék ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

HIREK

Városunk összes és közelebből református lakosaihoz. Szives kérés.

Ebben az esztendőben, a Kálvin esztendejében, több mint 900 (kilencszáz) református lelképásztor fogja látogatásával megtisztelni városunkat, a kálvinista Rómát.

Folyó szeptember hó 28-án érkeznek közibénk, hogy pár napra vendégeink legyenek. Szép nagy számuknál fogva, bizony, nekik sem lesz elég „helyök vendégfogadó hazaknál”,

amint nem vala egykori Öneki, akinek szolgálatában állanak, a Jézus Krisztusnak. De szép városunk vendégszerető szívé lakosai elhelyezhetik őket a saját lakásaikban.

Teljes tisztelettel fölkérem azért összes — közelebből református vallású lakostársaimat, hogy legyenek szivesek az Urnak e kevés igényü, de sok érdemű szolgálát szálló vendégeikül a fönt jelzett napokra elfogadni és e nemes szándékukat a püspöki irodában mielőbb bejelenteni. Hiszen megvagyon írva, hogy még a sareptai özvegy is szívesen látta Illyés prófétát; és maga Urunk mondotta tanítványainak: „a ki titeket befogad, Engem fogad bé és a ki Engem befogad, Őt fogadja bé. A ki Engemet elbocsátott.”

Valóságos szent, intenes dolgot cselekszünk tehát, ha e nemes vendégeket házunkba fogadjuk. Hogy érdemök mekkora és mennyi: mindenki tudja. Most az a legnagyobb érdemük a mi szemünkben is, hogy ilyen hatalmas táborban s bizony sokan olyan messziről, ide jönnek, ide fáradság mihozzánk, megtisztelvé bnnnünket.

Ősi s szépen fejlődő városunkban minden esetre sok jó és megfigyelésre méltó dolgot fognak találni. Rajtunk áll, hogy mimagunkban is találjanak valamit. Találják meg azt, ami az embernek legbecsesebb kincse volt és legbecsesebb kincse lesz minden időben: a szerető szívet.

Szerető szível nyissuk meg hát szobáinkat az Ur ama nemes szolgálainak, akik hozzánk maholnap eljövendők lesznek.

Debreczen, 1909. szept. 17.

Dicsőli József.

— **Apponyi Eberhardon.** Budapest-ről táviratozzák. Apponyi Albert gróf, a királyi kihallgatás után, feleségével a Saacher szállóban megreggelizett majd délután három órakor, Budapestén át, eberhardi birtokára utazott.

— **Kossuth és az alkotmánypárt.** Budapest-ről táviratozzák: A bécsi Zeit című lap vezető helyén, ma egy feltűnést keltő s ugyancsak pikáns cikket közöl. A bécsi lap szerint Kossuth Ferenc elvileg már csatlakozott a 67 es kibontakozási tervhez. Ezt, az ugyancsak merész híradást a Zeit még azzal toldja meg, hogy Kossuth már teljesen hozzájárult Wekerle Sándor ismeretes paktumjához, amelynek alapja, hogy a közös bankot 1917-ig kitoljuk. Kossuthnak eme hozzájárulásával utazott föl Wekerle Bécsbe a királyhoz s ennek ellenében némi katonai engedményeket remélnék.

— **Debreczeni ifjak a Ludovika Akadémiában.** Debreczen városának a Ludovika Akadémiában levő két ösztöndíjas helyére Székely Ferenc és Deseő Kálmán debreczeni lakosok fiait vette fel az intézet igazgatósága.

— **A vasut-király végrendelete.** Newyorkból jelentik, hogy Harrimann-nak, a napokban elhunyt amerikai vasut-királynak végrendeletét tegnap bontották föl. A végrendelet mindössze kilencvennégy szóból áll s az abban kitüntetett négyszáz millió koronát kitevő vagyonát feleségére hagyományozta.

— **Vasutasok árvanapja.** A magyar szent korona országainak vasutas szövetsége a vasutas árvák részére országos árva-

háztól óhajt létesíteni. A cél érdekében a debreceni kerület a Vasutas Otthonban ma délután népes értekezletet tartott, melyen elhatározta, hogy a siker érdekében a női szívekhez fordul s felkéri ezuton is a Debrecen, valamint a vidék nemesen érző honleányait, hogy holnap, szombaton délután 5 órakor a Vasutas Otthon helyiségében (Piac-utca 9.) a hölgybizottság megválasztása végett minél számosabban megjelenni s a vasutasokat magasztos munkájukban szívvel-lélekkel támogatni sziveskedjenek.

— **Az új nagyváradai püspök kinevezése.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter mai kihallgatása alkalmával előterjesztést tett a királynak a nagyváradai püspökség betöltése iránt. Mint annakidején jelentettük, a nyáron tartott püspöki konferencia alkalmával — nem hivatalosan — megbeszélésre került a dus jövedelmű stalum betöltésének kérdése. A püspöki kar nem óhajtott a kérdésbe befolyást gyakorolni, de tudomására adták Apponyinak, hogy ebben a püspökségben Prohászka Ottokárt látnák legszívesebben. Apponyi Albert gróf egyetértett ezzel a tervvel, de minden törekvése hajótörést szenvedett Ferencz Ferdinánd trónörökös akaratán, aki Lányi József püspökségét favorizálta. A volt királyi hercegi nevelő protekciója be is vált, mert Apponyi ma előterjesztette Lányi József kinevezését a nagyváradai püspökségre és hír szerint a király hozzájárult az előterjesztéshez. Lányi Józsefnek nagyváradai püspökké való kinevezését a közel napokban fogja közölni a hivatalos lap.

— **Francia vasutasok mozgalma.** Párisból jelenti egy távirat: A vasutasok országos szindikátusa tegnap este tartott gyűlésén elhatározta, hogy a vasutasok fizetésének emelése érdekében egész Franciaországban mozgalmat indít.

— **Elegánsan butorozó utcai szobagázvilágítással a Piac-utcán kiadó. Cim a kiadóban.**

— **Robbanás egy petrolium telepen.** Borislávból táviratozzák, hogy a galíciai nyersolajszállító és beraktározó társaság egyik földrezervoárja felrobbant. A tüzkatasztrófa egy munkás vigyázatlansága folytán támadt. Az égő nyersolaj, mely a tűz helyéről onnan egy kilométernyire fekvő Bajna Chotowska faluhoz folyt, ott tizenegy lakóházat felgyújtott. Híre jár, hogy 1400 vagon nyersolaj ég. Két ember meghalt, a sebesültek száma jelentékeny. Husz munkás súlyos égési sebeket szenvedett. A tüzet éjjel lokalizálták, de három földtartályban tovább ég a nyersolaj.

— **Az ágost. ev. közgyűlésen** jelen volt lelkészeket ma délután egy kitűnően beállított csoportban, Letzter József, az elismert, kiváló debreczeni fényképész fotografálta le.

— **Harc duhaj legényekkel.** Abaujszántóról jelentik: Stefanovics József és Zöldi József paraszlegények tegnap este nagy lármát csapva vonultak végig az utcán. Az arra járó Bacsa István csendőrszervező csendre intette őket, mire a legények egy sötét zugba vonulva, közáporral feleltek, kiabálva, hogyha mer, menjen utánuk. Az őrszervező utánuk nyomult, mire az egyik

legény hirtelen átkarolta, míg a másik ütésre emelte a kezét. Az őrszervező ekkor hirtelen kardot rántott és egyik támadójának karján oly súlyos vágást ejtett, hogy az össze-rogyott, míg az őt átkaroló legényt a kard markolatával ütötte fejbe, hogy az eszméletét veszítette. Mindkét legényt letartóztatták. A vizsgálatot megindították.

— **Veres Tóni és fia,** kedvelt zenekarával ma a Félix fürdőből haza érkezett Debreczenbe.

— **Kalap ujdonságok** 3 koronától feljebb a Központi Czipő és Kalap áruházban Dréher mellett.

— **Családi dráma,** kinos házi jelenetek elejét veszi, ha lakásában a villamos csengő, villamos világítást Földvárival rendeztetni be Kossuth u. 1. Telefon 168.

— **Kalapok, férfi fehérneműek nyakendők Győrfi Testvéreknel Piacz utca 30 szám.**

— **Novotny J. cépről** beszél most mindenki, kinél árfelemelés nélkül csekély havi részletre kaphatók jégsezekrények, pénzsezekrények, gramofonok, gramofonlemezek, fényképező gépek, lát- és távcsövek, mindenféle fegyverek, mindenféle hangszerek. Helyi képviselő Schwartz Dániel, a város-házával szemben. Kérjen árjegyzéket. Diszkrétio biztosítva.

— **Férfi Box Czipők** 9 koronáért a Központi Czipő és Kalap áruházban Dréher mellett.

Megbízható czimtar csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járátja. Előfizetőknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Törvénykezés.

— **Párviaskodó tanárok.** Több mint egy hónappal ezelőtt hírt adtunk arról a párbajról, amely a Booskay-kert vigadótermében folyt le s amelynek szereplői Buttyka Boldizsár és Müller Ede böszörményi gimnáziumi tanárok voltak, akik egy összeszólalkozás folytán kerültek szembe egymással. A párbajban mindketten könyekben sérültek meg. A debreceni kir. törvényszék párviadal vétségeért vonta őket felelősségre. A debreceni kir. törvényszéken megtartott mai tárgyaláson, amelyen Hoffmann József kir. táblabíró elnökölt, a két tanár beismerte azt, hogy párbajoztak. A bíróság a két tanárt 3-3 napi államfogházzal sújtja. Az ítéletben úgy a vádlottak, mint a kir. ügyész megnyugodott.

ISKOLAS FIUK

és leányok részére olcsó, szabott árakon beszerezhetők.

Kész fehérneműek, ingek, lábravalók, harisnyák, zsebkendők Paplanok, matrácok, ágylepedő, flaneltakaró.

Fiuknak Brassóiposztók, Leányoknak intézeti sötétkék gyapjú Cheviot ruhaszövetek és hozzávalók

SZABÓ LAJOS FIAI cégnél

DEBRECZEN, Rózsa-utca 1.

Alapított 1842-ik évben.

Menyasszonyi ékszerek

Karikagyűrűk, brillant, gyémánt és remek tűzopál köves gyűrűk és fűgők. Legdivatosabb matt arany lánczkarékek, hosszú lánczok, nyakláncok kitűnő szerkezetű női órák. Pazar

kiállítású nyakékek óriási választékban. — Rendkívül olcsón. —

Jótállás mellett

Lőfkovits Arthur és Trsa cégnél Piac-utca 38.

Az őszi idényre megérkeztek a legújabb angolszövet ujdonságok,

a melyet legolcsóbb árban és legelegánsabban készít **Moskovits József** férfi szabó, Piacz-utca 46.

NAGY LAJOS

Hirdetési Nagyvállalatának Irodájából Csapó-u. 13.

Elk akarnak szép nagy udvaru házat jutányos árárt venni?

Gazdálkodók!

A Vigkedv Mihály-utca 17 számú ház eladó!

Van rajta egy rendbeli két szobás és egy rendbeli egy szobás lakás, mellék helyiségekkel, két nagy sötét pincze, három istálló, göré, sertésól stb.

Uj! Uj! Uj! üveg és porcelán tizlet nyűt Glück József

cég alatt Debreczen, Piacz-u 6 a nagytemplommal szemben. **Szigoruan szabott árak**

VIGYÁZAT!

Megyek már egy pár czipőt veszek
Klein Ferenczné

n. v. Eifenbein Adolfnál
Simonffy-u. Bérház.

mert igazán mondhatom

sehol olyan jó és olcsó

czipőt nem kapni, mint nála.

Saját készítmény. Elnyúlhetetlen.

Olcsóbb mint bárhol.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!
Szülők figyelmébe!

Ha a gyermekek részére olcsón, praktikus, iskolai, házi nagy alkalmi ruha kelméket akar vásárolni, úgy tekintse meg ez alkalommal dusan felszerelt raktárunkat. Felöltöttek részére gyönyörű costum, ponyola, blouse és külön alj kelmék, minden hozzávaló belés és diszaruk óriási választékban.

Nagyon jó kelmék házi ruhára . . . 38 krtól.
Össze nem gyűrhető mintázott cheviot . . . 64 „
Szép, div. angol kelmék costumra . . . 98 „
Egész finom costum sima kelme . . . 1.20 „
140 % valódi angol costum kelmék . . . 2.48 „
1 vég elég jó vászon . . . , frt. 4.24 „

Fegyhazi kötésű harisnyák. Csipkék, szallagok. Férfi, női és gyermek kész fehéreneműek. Étkező és kávé garniturok, törülközők, damasztok. Schiffonok, zephierek, mindenféle mosó áruk, különféle selymek gyönyörű választékban!

Saját készítésű paplanok már 2. irtól.
Tömérdek maradék minden áron.

Molnár V. J. és Társa fiókja

Cégtulajdonos: Molnár Lukács.

Kossuth és Batthány-u. sarok a színházzal szemben.

Urak figyeljenek!

A legszebb és legdivatosabb

őszl és téli öltönyöket

a legelőnyösebb feltételek mellett készíti

Tóth József

Iérfi szabó. Vár-utca 2. szám.

Ha a megrendelő fáradni nem akar, kérem értesíteni és mintával elmegyek.

Horváth János

gőzfűrészében

100 kg. vágott tölgy tűzifa

80 krért kapható.

NAGY LAJOS

Hirdetési Nagyvállalatának Irodájából Csapó-u. 13.

Biztos megélhetés! Családi körülmények miatt eladó a 14. sz. egyfogatu bérkocsi.

Villamosvilágítást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását. évi jökarban tartását úgy helyben, mint vidéken a legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat.

Osillárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányu Wolfram és Osmium égőket.

NAGY LAJOS

Hirdetési Nagyvállalatának Irodájából Csapó-u. 13.

Családi körülmények miatt jutányos árért meg lehet kapni a Honvéd-utca 13. számú két utcára nyíló szép kis házat!

Van rajta két rendbeli kisebb lakosztály mellékhelyiségekkel, istálló, kocsiszin, az egész udvar letéglázva és csatornázva, jóvizű kut, szin, zabos kamara stb.

Villamos világítást,

a villamos csengők, házi telefonok berendezését és évi kezelését és minden a szakba vágó legkomplikáltabb munkát úgy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakszerűen — több évi jótállás mellett vállal

FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalat
Debreczen, Nagytrafik udvar

Minden irányba égő Wolfram-lámpák, ivlámpaszemek, osillárok, izzólámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Kétszínű ivlámpák havi 8 korona díjért.

Telefon 210. Telefon 210.

Uj faüzlet!

Van szerencsénk a t. vevőközönség tudomására hozni, hogy a Vasutasok Gőzfavágó vállalat r. t. (Debreczeni pályaudvar)

gőzfavágóját és fatelepét

kezelésünkbe átvettük. A bérvágáson kívül foglalkozni fogunk mindennemű kemény tűzfának hasáb (öl) és aprított alakban, valamint kőszén, kősz és faszén eladásával.

Kívánatra az árut házhoz is szállítjuk ólomzárral ellátott szekereken úgy, hogy az áruk mennyiségéért a legmesszebbmenő felelősséget vállaljuk.

Helyi képviselőtünkkel Grad Rezső urat (Deák Ferenc-utca 10.) bíztuk meg, de megrendeléseket elfogadnak mindazon dohánytözsédék és üzletek, a hol tábláink kilesznek függesztve, valamint telefon 734. útján A t. közönség becses pártfogását kéri teljes tisztelettel

Leuchtmann Artur és Társai

NAGY LAJOS

Hirdetési Nagyvállalatának Irodájából Csapó u. 13.

Házat venni akarók!

Házat venni akarók!

Házat venni akarók!

A Fötér szájában!

21 ezer irtért most megkaphatnak egy olyan

nagy sarok, uri házat, melynek évi jövedelme 1900 forint! Tehát 9 %-ot jövedelmez.

Ez a ház pedig a Simonffy utca 19 számú ház, mely két utcának a sarka és 17 ablaka van az utcára, a lakásokban cserépkályhák, minden lakásban sőt az előszobákban és konyhákban is gázvilágítás! A megvételhez 10 ezer frt. készpénz elegendő! A tulajdonos a középső udvari lakásban lakik, ott értekezhetni lehet vele bármikor!

Az épület magában foglal négy rendbeli felső lakosztályt, kilencz utcái, négy udvari és három előszobával, a keresztépület nyitott verendával, minden lakosztályhoz spájz és padfeljárás, van továbbá négy pincze lakosztály, melyből három mint nyílt üzlethelyiség a Kápolnási utcára nyílik és az udvarban teljesen új és jó vizű szívó-nyomó szivattyus kut!

A tulajdonosnak — becsületszavamra mondom — több mint 22 ezer frtjában van e ház, de mert több háza is van, azért akarja e házat eladni!

Szőnyeg. - Fügöny. - Stores.

Bonnes Femes, Hencsertakaró

Ágy és asztalterítő. Flanell-

takaró. Paplan és matrác

nagy raktár

Donogán és Somossy

cézgnél

Debreczen, Kistemplombazár.

Apró hirdetések.

Betöltendő.

Egy bolti szolgáló 14-től 16 évig a Linoleum aruházba felvétetik.

Vaszertergályos, géplakatos és vasöntő tanoncok felvétetnek Preizler Mór vasöntő és gépgyárában, Posta kert 31. a Falk kefégyár mellett.

Bankhivatalnok, ki a könyvelésben és levelezésben jártas, a délutáni órákra (5-8-ig) bármely irodai munkára ajánkozik, Czim a kiadóban.

Munkásleányok felvétetnek a kiadóhivatalban.

Adás-vétel.

Eladó must cirka 200 hektoliter; Nagy-Dubosi Szatmár megyei termés. Czim a kiadóra.

Eladó múlt évi kitűnő Ezerjő, Rizling, Kövindik bor 200 hektó Molnár Lukácsnál értekezhetni Kossuth utcai üzletében Debreczenben.

Tetőcserép közönséges, hornyolt és Francia egyéb építkezési anyagok u. m. legjutányosabban Fülöp mészkereskedésében Homokkert-u. 121. sz.

Pörkölt kávé különlegességek, Bárkinék, bármely időszakban legkisebb mennyiségű kávé is megpergelek díjtalanul gázüzemű pergelőn Darvas Miksa kereskedése Teleky-utca sáros.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rosenbergs Béni Bádogos-utca 4. szám.

Új rendszerű női-férfi divatárak és butoreladás. A mai naptól kezdve minden hitelképes egyén kényelmes neti vagy havi részletfizetés mellett szerezheti be nálam szükségletét női divat cikkekben, női kabátok, férfi öltönyök, felöltők, mindennemű vásznak és canavásznakban, saját készítésű Cloth és Cashmir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpénz melletti árnál mindössze 5% árkülönbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2.

Farkas Mihálynál Ermhályfalván különféle festmények és hazafias képek igen olcsón kaphatók. Ugyanott különböző nagyságú boroshordók eladó.

Fűszerüzlet, Budapesten legforgalmasabb munkas vidéken közvetlen iskola mellett, hazában 800 lakosú, napi bevétel 160 korona. Szép lakással, olcsó házbérel a tulajdonosa vagyont szerzett rajta. Ügynökök kizárva. Szax Lajos Budapest, VIII. József utca 70.

Saját termésű Bocskay-kerti bor hordószámra eladó. Értekezhetni Poroszlav Lászlónál Hunyady-utca 3.

Vendéglősök és szikvizgyárosok figyelmébe ajánlódó szensav raktár. Darvas Miksa. Telefon 294.

Friss érkezésű csemege szőlő legolcsóbb napi árban kapható. Darvas Miksa szőlő kivitel. Telefon 294.

CIGARETTÁZOK!

100 db hüvely nikotin mentes:

Kip hop "08" Riz "14"
Tuzli "10" Paradis "14"
Delibab "12" Arany "20"
Kulibri, különlegesség 16 k.

Kapható HARMATHS szivaroknál is különlegességek forrártárban Debrecen Szeváskert u. 14

Jókarban lévő függő lámpákat keresek megvételre. Czim a kiadóban.

5 lóra való istálló tisztítólovak részére azonnal kiadó. Garai utca 16. szám.

Jókarban lévő kopirprést veszek. Czim a kiadóhivatalban.

Lakás.

Két szoba, konyha, mellékhelyiségekkel November 1-re kiadó Széchenyi u. 27. sz. a értekezhetni ugyanott az utcai lakásban

Különféle.

Biztos megélhetés. Szo boszlón, B.-Ujvároson, Vámospercsen és Mikepercsen megbízható embereket keresünk. Czim a kiadóra.

Magántudató iroda. Iskola utca 4. szám Két nyes megbízásokat, megfigyeléseket és nyomozásokat elvállal, ugy magán, min családi ügyekbe Krámer József.

Darvas Edoné Piacz 79. női-ruha műtermét u. ra megnyitotta.

NAGY LAJOS

Hirdetési Nagyvállalatának Irodájából
Csapó-u. 13.

A kollégium mellett!
A Bethlen utca 34 számú, teljesen új és szép kis uril házat 25 ezer koronáért most meg lehet kapni!

Ez azonban az utolsó ár, ezen alul nem eladó! A ki előbb leteszi a foglalót a Nagy Lajos irodában, azé a ház!

Magában foglal egy rendbeli három szobás, két rendbeli két szobás lakosztályt mellékkeliségekkel. Világos pincze lakást és sötét pinczét. Az udvarban jó vizű kut! **A házat venni akarók okvetlen tekintsek meg, mert ma egy ilyen házat még 30 ezer koronáért sem kapnak!**

Óriási előnye:

1. A kollégiumhoz 1 percznyira van!
2. A főter szájában van!
3. A zajtalan utca!

Fiók raktára nincs,
de a legnagyobb választékot

férfi-, fiu- és gyermek-ruhákban :: feltűnő olcsó szabott árban

Frank Rezső

debreczen legnagyobb ruhaáruháza az „Arany Bika” szálloda mellett nyújthatja.

Ezen óriási vállalat saját műhelyeiben a legújabb divátu uri ruhákat készített a legjobb gyapju szövetekből és a legkényesebb izléseket a legjobban ki-elégíti.

Óriási előnyös vételi folytán feltűnő olcsó árban árulit.

Minden vevő mentve van bármily csalódástól, mert minden darabon szabott ár

kivan tüntetve. Meg nem felelő áruk bármikor becséréltetnek, avagy kívánatra a pénz visszaadatik.

Legbiztosabb szépitőszor a

Fáy-féle Arc-Crém

Kitűntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkitűnőbb szer széplő májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor, hozzá való „Fáy” szapan 1 korona.

Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszerű” gyógyszerár. Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

Hydraulikus sajtók

Arany érem
Bécs 1904.

Arany érem
Bécs 1904.

Arany érem
Bécs 1904.

Arany érem
Bécs 1904.

Arany érem
Bécs 1904.

Arany érem
Bécs 1904.

Arany érem
Bécs 1904.

Arany érem
Bécs 1904.

Szőlő és gyümölcsmust

sajtólásra a nagy üzem számára.
E állítható kecsérral vagy 1 kecsérral.

Már igen tetemes
számban üzemben
helyeztetett.

gyártanak és szállítanak járó-állás mellett mint különlegességet a legjobb szerkesztésben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, Uj

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Megrendelések Mejskerta kávéház.